

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Sanat İlgileri İle Stresle Başa Çıkma Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Şeyda Alıcı¹, Orhan Taşkesen²

Özet: Bu araştırmada, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin sanat ilgilerini ve stresle başa çıkma tarzlarını ölçmek, sanat ilgileri ile stres ile başa çıkma tarzları arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesinin farklı bölümlerinde 2018-2019 yılında öğrenim görmekte olan 532 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklemin seçiminde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden“İlişkisel Tarama Yöntemi” kullanılmıştır. Sanat ilgisi ve Stresle başa çıkma tarzları ilişkisini test edebilmek için Pearson Korelasyon testi, Cinsiyete göre sanat ilgisi ve stresle başa çıkma tarzları ilişkisi farkını test edebilmek için ise ilişkisiz örneklemler t- testi uygulanmıştır. Araştırmada Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencilerinin Sanat İlgisi düzeylerinin anlamlı şekilde yüksek olduğu ve cinsiyete göre kız öğrencilerin sanat ilgisi düzeyleri erkek öğrencilere göre anlamlı bir şekilde yüksek olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca Sanat eğitimi alan anabilim dallarının Stresle Başa Çıkma düzeylerinin de anlamlı olarak yüksek olduğu ve Sanat İlgisi ve Stresle Başa Çıkma Tarzları puanları arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Sanat eğitimi alan öğrencilerin sanat ilgisi ölçüğü puanlarının anlamlı olarak yüksek çıkması normal bir sonuç olarak değerlendirilmiştir. Aynı öğrencilerin stresle başa çıkma düzeylerinin yüksek çıkması ise manidar bir sonuçtur. Sanat ilgisi ve stresle başa çıkma arasında orta düzeyde de olsa bir ilişkinin olması, sanat eğitiminin stresle ilgili ortam ve çalışmalarda etkisinin olabileceğini göstermiştir. Araştırmanın uygulamalı ve nitel olarak modellenmesi durumunda sanat etkinliklerinin stresle başa çıkma üzerindeki etkisi ölçülebilir. Ayrıca araştırmanın sonuçları neticesinde diğer Anabilim dalı ve bölüm öğrencilerinin de faydalanacağı sanat etkinlikleri planlanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Güzel Sanatlar Eğitimi, Sanat ilgisi, Stres, Stresle Başa Çıkma Tarzları.

Geliş Tarihi: 13.03.2022 – **Kabul Tarihi:** 15.12.2022 – **Yayın Tarihi:** 31.12.2022

DOI: 10.29329/mjer.2022.541.4

* Makale, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı 2019 yılında yazmış olduğum Yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Şeyda Alıcı, Güzel Sanatlar, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-7169-6565

Correspondence: ressam_seyda@hotmail.com

² Orhan Taşkesen, Assoc. Prof. Dr., Fine Art Education, University of Erzincan Binali Yıldırım, ORCID: 0000-0002-8945-3676

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ART INTERESTS AND STRESS COPING STYLES OF EDUCATION FACULTY STUDENTS

Abstract: Aim: In this research it is aimed to measure the styles for handling stress of the students in Faculty of Education and their interest in arts; and to analyze the relation between their interest in arts and their styles for handling stress and if the relation between their interest in arts and their styles for handling stress varies related to some variables like which major they study or in which department they study. Sample of this research consists of 532 students who studies in the Faculty of Education of Erzincan Binali Yıldırım University and they are from nine departments and two majors including Department of Pre-school Education, Department of Class Education, Department of Social Studies Education, Department of Turkish Education, Department of Psychological Counseling and Guidance Education, Department of Science Studies Education, Department of Mathematics Education, Department of Art Education, Department of Musical Education, Major of Computer and Instructional Technologies Education and Major of Physical Training and Sports. Purposive sampling is used to choose the sample. This research is implemented during the school year of 2018-2019. Method : In this research, "Correlational Survey Model" -one of the quantitative research methods- is used. Scale of Interest in Arts (Taşkesen, 2014), Scale of Styles for Handling Stress (Şahin ve Durak, 1995) is used to collect the data of the research. SPSS 22 was used for analyses of the data in the research. Research findings, were tested at 0.5 significance level. At first, Shapiro-Wilk Normality test is applied to examine whether the data of the research distributes normally or not. Cronbach Alpha Coefficient is calculated to measure the safety and the validity of the scales of interest in arts and styles for handling stress. Pearson Correlation test was applied to examine the relation between interest in arts and styles for handling stress, and independent samples t-test was applied to examine the difference between interest in arts and styles for handling stress related to gender. Finding: In this research, it is found that the interest in arts for the students of Faculty of Education is significantly high in the Department of Fine Arts Education, Art Education and Musical Education, also that level of interest in arts of girls is significantly higher compared to boys. It was found that level of handling stress of the students studying Art Education, Musical Education in the Department of Fine Arts Education is significantly high and it is also found that the relation of methods and points between interest in arts and styles for handling stress for the students in Faculty of Education is medium level positive and significant. It has been determined that these findings show that art affects style for handling stress positively and students in the Department of Art Education and the Department of Musical Education have high level of handling stress. Parallel to this, it is concluded that students who have high art interest have developed a safe approach and optimistic approach in cases where they are exposed to stress. Conclusion: The fact that the scores of art education students' art interest scale was significantly higher was considered as a normal result. The fact that the same students have high levels of coping with stress is a significant result. The fact that there is a moderate relationship between interest in art and coping with stress has shown that art education may have an impact on stress-related environments and studies. If the research is modeled as applied and qualitative, the effect of art activities on coping with stress can be measured. In addition, as a result of the results of the research, it may be suggested to plan art activities that other Department and department students will also benefit.

Keywords: Fine Arts Education, Interest in Art, Stress, Styles for Handling Stress.

GİRİŐ

Günümüz toplumlarında bilim ve teknolojinin ilerlemesi ile oldukça hızlı bir değişim süreci yaşanmaktadır. Toplumlardaki hızlı, teknolojik, ekonomik ve sosyal değişmeler insanların yaşamları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Yaşanan bu hızlı değişim süreci bireyleri birçok yönden etkileyerek birtakım sorunları da beraberinde getirmektedir. Ulaşılamayan değişim hızının artması, mücadeleyi ve stresi günlük hayatın ayrılmaz bir parçası haline getirerek bireyler sıklıkla stres yaratan faktörlerle karşılaşabilmelerine neden olmaktadır.

“Günlük yaşantı içerisindeki acelecilik, sürekli hareket, hızlı kentleşme, kalabalıklar potansiyel bir stres kaynağıdır”(Luthans, 1995:299). Stres kavramı pek çok araştırmaya konu olmuştur. Stresin, yaşamın değişmez bir parçası olması, optimum düzeyde stresin yaşamın sürdürülebilmesi için gereken bir durum olması stresle başa çıkmanın önemini ortaya koymaktadır. “Günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelen stres, esasında çok yeni bir kavram değildir. Tarihinin insanlık tarihi kadar eski olduğunu bile söyleyebiliriz. Ancak araştırmacılar, bu kadar eski bir geçmişe sahip stres kavramının net bir tanımını yapma konusunda zorlanmaktadırlar”(Yurtsever,2009:67). Buna karşın Baltaş ve Baltaş stresin tanımını şöyle ifade etmektedir. Baltaş ve Baltaş (2014) “stres, insanı yakın duygusal ilişkilerden uzaklaştıran, verimliliği düşüren ve en önemlisi hayattan aldığı zevki azaltan gölge olduğunu ifade etmiştir.”“Yapılan araştırmalara göre insanların stres tanımı farklı olduğu gibi, gözlenen stres nedenleri, belirtileri ve stres düzeyleri de farklı olmaktadır”(Tan, 2006).Stres hayatımızın her döneminde her yaşta karşılaşacağımız bir durum olmaktadır. Böyle bir toplumsal unsurdan yaş grubu, gelişimsel evresi ne olursa olsun tüm bireyler etkilenmektedir. Ancak en fazla etkilenenlerden biri kuşkusuz üniversite okuyan bireylerdir. Öğrenim faaliyetlerinin yoğunlaştığı, geleceğe yönelik kaygıların arttığı ve önemli kararların alındığı bu dönemde, stresin sıklıkla bu süreçlere eşlik ettiği görülmektedir.

“Günümüzde üniversite öğrencilerinin yaşadıkları çeşitli sorunlar olmaktadır. Özellikle aileden uzakta yaşayan öğrencilerin daha fazla sorunla yüz yüze kaldıkları görülmektedir. Kimlik arayışı, sorumlulukların artması, maddi problemler, kalınan yer ile ilgili problemler, duygusal, bilişsel ve psikolojik sorunlar, akademik başarı kaygısı, gelecek korkusu ve mesleğe hazırlanma üniversite öğrencilerinin yaşam kalitesini bozmakta ve stresle karşı karşıya bırakmaktadır”(Yurtsever,2009:1). Bu sebeple araştırmamızın örneklemini üniversite öğrencileri oluşturmaktadır.

“Stres kavramının hayatın her alanında yer almasının, stresin ne olduğuna ve stresle başa çıkılma stilleri konusunda araştırmaların da ortaya çıkmasına neden olduğu söylenebilir. Kişilerin, buldukları ortama uyum sağlayabilmeleri, sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürdürebilmeleri, hedeflerine ulaşabilmeleri için karşılaştıkları güçlüklerle, sıkıntı ve rahatsızlık yaratan her türlü engele karşı etkili ve doğru çözüm yolları bulmaları gerekmektedir”(Çeşit,2011:1).Sanat eğitimi de, bireylerde rahatlatma ve gevşeme gibi etkiler yaratmaktadır. Bu yolla birey geçici olarak sıkıntılarından uzaklaşmakta,

sorunlarını çözmek için yeni bir bakış açısı kazanabilmektedir. Sanatın ve sanat eğitimin bireyin üzerindeki etkilerini araştırmacılar şöyle ifade etmektedirler.San (1985), “görsel sanatlar eğitiminin çok boyutlu oluşunu belirtir. Bunlar, çocuğu psikolojik olarak rahatlatan, ona özgür yaratma olanağı veren yanıyla sağaltıcı, rekreatif, regeneratif boyutu; özellikle grup içinde yapılan çalışmalar dolayısıyla, grup ve toplum içinde kendini, arkadaşlarını anlama, tanıma, iletileri algılama, kendini ve ilgilerini başkalarına duyurabilme olanağını vermesi bakımından iletişimsel boyutu; algılama yetisini imgelem gücünü, görsel yeteneğini geliştirmesi, çocuğun ve ergenin anlatım biçimlerini genişletip zenginleştirilmesi bakımından yaratıcı boyutu ve çok yönlü, hoş görülü, insancıl düşünme ve davranışa götüren boyutlardır.”Çeşit(2011) “ise Sanat eğitimi, bireylerin, kendilerine ve çevrelere karşı daha duyarlı ve sorumluluk sahibi olmalarını sağlamakta, özgüven duygusunu, hayal gücünü, yaratıcı ve eleştirel düşünme gücünü geliştirmekte olduğundan bahseder.Sanatın ve stres üzerindeki etkisinden ise Artut şöyle bahsetmektedir.”

“Stres, günümüzün en büyük sağlıksal tehdit unsurlarından birisidir.Stres çeşitleri arttıkça; sanatçılara-sanata, terapistlere-psikologlara olan gereksinim gittikçe artar. Nörofizyologlara göre, sanat, ibadet ve iyileşme vücutta aynı kaynaktan geliştirilir.Sanat, ibadet ve iyileşmenin hepsi, beynin benzer dalga kalıplarıyla bağlantılıdır.Dolayısıyla sanat yoluyla iyileştirme (terapi); insan enerjisini yükseltmenin, rehabilite etmenin, özgürleştirmenin çağdaş versiyonu olarak düşünülebilir” (Artut,2007:256). “Terapi amaçlı sanatsal etkinliklerde birey, hem kendi becerisinin kişisel farkındalığını anlayabilir, güven duygusunu geliştirebilir hem de yaratıcı süreç içinde bilişsel ve duygusal gelişimini kazanarak duygusal çatışmalardan uzaklaşabilir, kendilerine değer verir, yüksek amaçlar ve iç uyum besleyebilirler.Hatta bazı davranış bozuklukları da ortan kalkabilir”(Artut,2007:257).

Konuyla ilgili yapılan literatür taraması sonucunda, eğitim alanında farklı disiplinlerde, stresle başa çıkma stratejileri üzerine bir çok araştırma bulunmasına karşın, bireylerin sanata olan ilgileri ile stresle başa çıkma stratejileri arasındaki ilişkinin karşılaştırıldığı bir araştırmaya rastlanmamıştır.Bu araştırmada, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin sanat ilgilerini ve stresle başa çıkma tarzlarını ölçmeyi, sanat ilgileri ile stres ile başa çıkma tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

- 1.Eğitim fakültesi öğrencilerinin sanat ilgileri ne düzeydedir?
- 2.Eğitim fakültesi öğrencilerinin stresle başa çıkma tarzları ne düzeydedir?
3. Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri anabilim dallarına göre sanat ilgisi düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?
4. Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri anabilim dallarına göre stres ile başa çıkma tarzları arasında anlamlı fark var mıdır?

5.Eğitim fakóltesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sanat ilgisi düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?

6.Eğitim fakóltesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre stres ile başa çıkma tarzları arasında anlamlı fark var mıdır?

7. Eğitim fakóltesi öğrencilerinin sanat ilgileri stres ile başa çıkma tarzları arasındaki ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın modeli

Araştırma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakóltesi öğrencilerinin sanat ilgilerini ve stres ile başa çıkma tarzlarını ölçmeyi, sanat ilgileri ile stres ile başa çıkma tarzları arasındaki ilişkiyi tespit etmek üzere yapılmıştır.Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden“İlişkisel Tarama Yöntemi” kullanılmıştır. Karasar (1994)’de genel tarama modellerini řu şekilde açıklamıştır: “Genel tarama modelleri; Çok sayıda elemanlardan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir.”

Evren

Araştırmanın evrenini, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 2018–2019 öğretim yılında Eğitim fakóltesinde öğrenim gören 3500 öğrenci oluşurmaktadır.

Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakóltesinde öğrenim görmekte olan amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş 337’si kız, 195’i erkek olmak üzere 532 öğrenci oluşurmaktadır. “Amaçlı örnekleme, olasılık temelli olmayan bir örnekleme yaklaşımıdır. Araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanıyan amaçlı örnekleme, belli ölçütleri karşılayan veya belirli özelliklere sahip olan bir veya daha fazla özel durumlarda çalışılmak istendiğinde tercih edilmektedir. Araştırmacı, seçilen durumlar bağlamında dođa ve toplum olaylarını ya da olgularını anlamaya ve bunlar arasındaki ilişkileri keşfetmeye ve açıklama çalışmaktadır” (Büyüköztürk , 2012).

Veri Toplama Aracı

Bu araştırma için gerekli verilerin toplanması amacıyla iki ölçme aracı kullanılmıştır.

Sanat İlgisi Ölçeği;Taşkesen (2014) tarafından geliştirilmiş olan, “Sanat İlgisi Ölçeği” (SİÖ) kullanılmıştır. Ölçek bireylerin sanat ilgisini ölçerek sanat ilgisi olup olmadığını belirlemektedir.25 maddeden oluşan taslak ölçek 2013-2014 öğretim yılında 171 (98 Kız,73 Erkek) üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Ölçek 2(Duygu-Düşünce ve davranış) alt boyuttan oluşmakta ve her bir alt

boyutta 10 madde yer almaktadır. Ölçeğinin güvenirlik çalışmaları esnasında Cronbach Alfa katsayısının, .84 olduğu görülmüştür.

Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği; Folkman ve Lazarus (1980) “tarafından ilk olarak geliştirilmiş olan, Şahin ve Durak (1995) tarafından kısaltması ve üniversite öğrencilerine yönelik düzenlemesi yapılan, yeni adıyla Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği (SBTÖ) kullanılmıştır. Ölçek yapılan analizler sonucunda 30 maddelik forma getirilmiştir. Ölçekte kendine güvenli yaklaşım, iyimser yaklaşım, sosyal desteğe başvurma, çaresiz yaklaşım ve boyun eğici yaklaşım olmak üzere beş alt boyut bulunmaktadır. Stresle Basa çıkma Tarzları Ölçeğinin güvenirlik çalışmaları esnasında Cronbach Alfa katsayısının, .68 olduğu saptanmıştır

Verilerin Analizi

Veri analizleri için SPSS 22 istatistik programı kullanılmıştır. Araştırma bulguları, .05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. İlk olarak araştırma verilerinin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için Shapiro-Wilk Normallik testi uygulanmıştır. Sanat ilgisi ve stresle başa çıkma tarzları ölçeklerinin, güvenirlik ve geçerliklerini ölçmek için Cronbach Alpha Katsayısı hesaplanmıştır. Sanat ilgisi ve Stresle başa çıkma tarzları ilişkisini test edebilmek için Pearson Korelasyon testi, Cinsiyete göre sanat ilgisi ve stresle başa çıkma tarzları ilişkisi farkını test edebilmek için ise ilişkisiz örneklem t- testi uygulanmıştır. “İlişkisiz örneklem t- testi, iki ilişkisiz örneklem ortalamaları arasındaki farkın manidar olup olmadığını test etmek için kullanılır” (Büyüköztürk, 2011: 39). Araştırmada anabilim dallarına göre sanat ilgisi ve stresle başa çıkma puan ortalamaları farkını test etmek için ise tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. “Tek faktörlü varyans analizi, ilişkisiz iki ya da daha çok örnek ortalaması arasındaki farkın sıfırdan anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek üzere uygulanır” (Büyüköztürk, 2011, s. 48).

BULGULAR

Eğitim fakültesi öğrencilerinin sanat ilgileri ne düzeydedir? Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri anabilim dallarına göre sanat ilgisi düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?

Öğrencilerin Anabilim Dalı ve Bölüm Türüne Göre sanat ilgisi puanlarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için, ANOVA testi kullanılmıştır.

Tablo 1 .Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Anabilim Dalı ve Bölüm Türüne Göre Sanat İlgisi Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Testi Sonuçları.

Değişken	Anabilim Dalı Ve Bölümler	n	$\bar{X}$	S	sd	F	p
Sanat İlgisi	Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı	46	68.76	15.52	531	14.00	.000
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü	45	66.911	13.81			
	Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı	52	70.904	14.02			
	Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı	51	68.941	13.57			
	Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı	46	70.587	11.69			
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi Anabilim Dalı	41	66.976	13.36			
	Matematik Eğitimi Anabilim Dalı	53	65.113	12.09			
	Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı	45	70.467	15.19			
	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	44	64.500	16.59			
	Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı	53	83.604	9.65			
	Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	56	84.857	9.90			

Tablo 1’de Eğitim Fakültesi öğrencilerinin “Sanat İlgisi” ölçeğine cevap veren öğrencilerin toplam sayısının 532 olduğu, bunlardan 46’sının Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 45’ini Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğrencisi, 52’sini Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 51’ini Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 46’sını Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 41’ini Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 53’ünü Matematik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 45’ ini Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 44’ünü Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencisi, 53’ünü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 56’sını Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi olduğu görülmektedir.

“Sanat İlgisi” ölçeğine verdikleri cevaplara göre puanlarına bakıldığında, Resim-İş Eğitimi ($\bar{X}$ =83.604) ve Müzik Eğitimi ($\bar{X}$ =84.857), alan Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin Sanat İlgisi puanları ortalamalarının diğer Anabilim dalı ve Bölüm türlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tabloda ayrıca Anabilim dalı ve Bölüm türlerine bağlı olarak öğrencilerin sanat ilgisi puanlarına ilişkin standart sapma değerleri incelendiğinde, resim eğitimi (s=9.65) ve müzik eğitimi (s=9.90)alan öğrencilerinin,Okul Öncesi Eğitimi öğrencileri (s=15.52), Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

öğrencileri (s=13.81), Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri (s=14.02), Sosyal Bilgiler Eğitimi öğrencileri (s=13.57), Türkçe Eğitimi öğrencileri (s=11.69), Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencileri (s=13.36), Matematik Eğitimi öğrencileri (s=12.09), Fen Bilgisi Eğitimi öğrencileri (s=15.19), ve Beden Eğitimi öğrencilerine (s=16.59) göre daha homojen değerlendirme yaptıkları anlaşılmaktadır.

Yapılan Anova testinin sonuçlarına göre Anabilim dalı ve bölüm türlerine göre puanlarında anlamlı farklılık bulunmuştur [$F(531)=14.009$ $p(.000)<.05$]. Farklılığın hangi anabilim dalı ve bölümler arasında olduğunu test etmek için yapılan Tukey testine göre, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencilerinin diğer anabilim dalları ve bölüm öğrencilerine göre Sanat ilgisi düzeylerinin anlamlı biçimde yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin stresle başa çıkma tarzları ne düzeydedir? Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri anabilim dallarına göre stres ile başa çıkma tarzları arasında anlamlı fark var mıdır?

Öğrencilerin Anabilim Dalı ve Bölüm türlerine göre stresle başa çıkma tarzları puanlarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için, ANOVA testi kullanılmıştır.

Tablo 2. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Anabilim Dalı ve Bölüm Türüne Göre Stresle Başa Çıkma Tarzları Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Testi Sonuçları.

Değişken	Anabilim Dalı Ve Bölümler	n	$\bar{X}$	S	sd	F	p
Stresle Başa Çıkma Tarzları	Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı	46	78.261	7.3256	531	2.206	.016
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü	45	78.067	8.6823			
	Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı	52	80.154	8.2709			
	Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı	51	76.490	6.6506			
	Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı	46	78.978	8.3997			
	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı	41	76.341	6.6506			
	Matematik Eğitimi Anabilim Dalı	53	77.528	7.4694			
	Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı	45	79.089	8.7460			
	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	44	78.318	7.8200			
	Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı	53	82.208	8.4155			
	Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	56	79.589	8.4547			

Tablo 2’de Eğitim Fakültesi öğrencilerinin “Stresle Başa Çıkma Tarzları” ölçeğine cevap veren öğrencilerin toplam sayısının 532 olduğu, bunlardan 46’sının Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 45’ini Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğrencisi, 52’sini Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 51’ini Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 46’sını Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 41’ini Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 53’ünü Matematik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 45’ini Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 44’ünü Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencisi, 53’ünü Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi, 56’sını Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi olduğu görülmektedir.

“Stresle Başa Çıkma Tarzları” ölçeğine verdikleri cevaplara göre puanlarına bakıldığında, Resim-İş Eğitimi ($\bar{X}=82.208$) ve Müzik Eğitimi ($\bar{X}=79.589$), alan Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin “Stresle Başa Çıkma Tarzları” ortalamalarının diğer Anabilim dalı ve Bölüm türlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tabloda ayrıca Anabilim dalı ve Bölüm türlerine bağlı olarak öğrencilerin Stresle başa çıkma tarzları puanlarına ilişkin standart sapma değerleri incelendiğinde, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencileri ($s=6.65$) ve Sosyal Bilgiler Eğitimi öğrencilerinin ($s=6.90$), resim eğitimi öğrencileri ($s=8.41$), müzik eğitimi öğrencileri ($s=8.45$), Okul Öncesi Eğitimi öğrencileri ($s=7.32$), Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi öğrencileri ($s=8.68$), Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri ($s=8.27$), Türkçe Eğitimi öğrencileri ($s=8.39$), Matematik Eğitimi öğrencileri ($s=7.46$), Fen Bilgisi Eğitimi öğrencileri ($s=8.74$), ve Beden Eğitimi öğrencilerine ($s=7.82$) göre daha homojen değerlendirme yaptıkları anlaşılmaktadır.

Yapılan Anova testinin sonuçlarına göre Anabilim dalı ve bölüm türlerine göre puanlarında anlamlı farklılık bulunmuştur [$F(531)=2.206$ $p(.016)<.05$]. Farklılığın hangi anabilim dalı ve bölümler arasında olduğunu test etmek için yapılan Tukey testine göre, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencilerinin diğer anabilim dalları ve bölüm öğrencilerine göre Stresle başa çıkma tarz düzeylerinin anlamlı biçimde yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sanat ilgisi düzeylerine ilişkin bulgular

Cinsiyete göre Eğitim fakültesi öğrencilerinin sanat ilgisi düzeylerinin farkını test etmek için İlişkisiz örneklem t- testi uygulanmıştır.

Tablo 3. Cinsiyetlerine Göre Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Sanat İlgisi Puanları Farkına İlişkin Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları.

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	sd	t	P(2)
Sanat İlgisi	Kız	337	72.786	14.9358	530	2.749	.006
	Erkek	195	69.149	14.3061			

Tablo 3' de cinsiyete göre Sanat İlgisi ortalama puanları incelendiğinde; Kız öğrencilerin puanının ($\bar{x} = 72.786$) erkek öğrencilerin puanına göre ($\bar{x} = 69.149$) yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Standart sapma değerleri incelendiğinde erkeklerin ölçümleri $S = (14.30)$ kızlara göre (14.93) daha homojen olduğu, anlaşılmaktadır. Kız öğrenciler ve erkek öğrencilerin sanat ilgisi puanları arasındaki farkın saptanması amacıyla hesaplanan bağımsız örneklem t-testine göre [$t_{(12)} = 2.749$ p(.006) < .05] kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark vardır.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre stres ile başa çıkma tarzlarına ilişkin bulgular

Cinsiyete göre eğitim fakültesi öğrencilerinin stres ile başa çıkma tarzları düzeylerinin farkını test etmek için İlişkisiz örneklem t- testi uygulanmıştır.

Tablo 4. Cinsiyetlerine Göre Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin stresle başa çıkma tarzları Puanları Farkına İlişkin T-Testi Sonuçları.

	cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	sd	t	P(2)
Stresle Başa Çıkma Tarzları	Kız	337	79.000	7.9147	530	1.097	.273
	Erkek	195	78.205	8.2892			

Tablo 4' de cinsiyete göre Stresle Başa Çıkma Tarzları ortalama puanları incelendiğinde; Kız öğrencilerin puanının ($\bar{x} = 337$) erkek öğrencilerin puanına göre ($\bar{x} = 195$) yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Standart sapma değerleri incelendiğinde kızların ölçümleri $S = (7.91)$ erkeklere göre $S = (8.28)$ daha homojen olduğu, anlaşılmaktadır. Kız öğrenciler ve erkek öğrencilerin Stresle başa çıkma tarzları arasındaki farkın saptanması amacıyla hesaplanan bağımsız örneklem t-testine göre [$t_{(12)} = 1.097$ p(.273) < .05] anlamlı bir farklılık yoktur.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin sanat ilgileri stres ile başa çıkma tarzları arasındaki ilişki var mıdır?

Eğitim fakültesi öğrencilerinin sanat ilgileri stres ile başa çıkma tarzları Arasındaki İlişkiye İlişkin Pearson Korelasyon testi sonuçları tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5. Eğitim fakültesi Öğrencilerinin sanat ilgileri stres ile başa çıkma tarzları Arasındaki ilişkiye İlişkin Pearson Korelasyon Katsayıları.

	Stresle Başa Çıkma Tarzları	Sanat İlgisi
Sanat İlgisi	Pearson Korelasyon	.261
p		.000
n		532

Tablo 5' de Eğitim fakültesi öğrencilerinin sanat ilgisi ve stresle başa çıkma tarzları puanları arasında orta düzeyde bir ilişki mevcuttur. Tabloya göre sanat ilgisi ve stresle başa çıkma tarzları arasında ($r = .261$, $p(.000) < 0.05$) düşük düzeyde orta düzeye yakın pozitif ve anlamlı ilişki mevcuttur. "Eğer r , 0.30-0.70 arasında kalıyor ise, iki değişken arasında orta düzeyde bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Bu değer, 0.70'den büyük ise yüksek ve 0.30'dan küçük ise düşük düzeyde bir ilişkiyi

gösterdiği ifade edilebilir. İlişkinin pozitif tarafı için düşünölen bu yorum, negatif taraf için de benzer şekilde yapılabilir”(Roscoe, 1975 akt: Büyüköztürk ve ark. 2010:92).

Diğer tablolarda da ortaya konan sanat ilgisi ve stresle başa çıkma tarzlarına ilişkin bulgular bu bulguyu öncelemiştir

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada sanat ilgisi puanlarının öğrencilerin okudukları bölüm türlerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin diğer Anabilim Dalı ve Bölüm öğrencilerine göre sanat ilgisi puanları yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Sanat eğitimi gören öğrencilerin sanata olan ilgi düzeylerinin yüksek çıkması normal bir sonuçtur. Araştırmaya ait bu bulgu diğer çalışmalarla da desteklenmiştir.

Cinsiyete göre sanat ilgisinde ise, kız öğrencilerin puanlarının erkek öğrencilerin puanlarından anlamlı olarak yüksek olduğu görölmüştür. Bu sonuç Taşkesen (2014) araştırmasında da “Cinsiyetlerine Göre Lise Öğrencilerinin Sanat İlgisi Düzeyleri Farkına İlişkin ortalamalarına bakıldığında Kız öğrencilerinin, erkek öğrencilere göre sanat ilgisi puanlarının daha yüksek olduğu bulgusuyla” paralel olarak desteklenmiştir.

Cinsiyete göre stresle başa çıkma tarzları ise, kız öğrencilerin puanlarının erkek öğrencilerin puanlarından yüksek olduğunu fakat bu yüksekliğin anlamlı bir farklılık olmadığı olduğu görölmüştür. Bu sonuç Akpınar (2013:38) “araştırmasındaki, öğretmen adaylarının stres düzeylerinin, cinsiyet, aile, sigara ve alkol kullanma durumları, öğretim ve barınma durumu değişkenlerine göre farklılık göstermediği bulgusuyla” paraleldir.

Araştırmada Stresle Başa Çıkma Tarzları puanlarının, öğrencilerin okudukları bölüm türlerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-iş Eğitimi ve Müzik Eğitimi öğrencilerinin diğer Anabilim Dalı ve Bölüm öğrencilerine göre Stresle Başa Çıkma Tarzları puanlarının yüksek olduğu görölmüştür. Bu bulgular sanat ilgisine sahip olan öğrencilerin, stresle başa çıkma becerisine daha yüksek düzeyde sahip olduğunu göstermektedir. Demir ve Yıldırım (2017) araştırmalarında , “üniversite sınavına hazırlanan lise son sınıf öğrencileri ile yürütmüş oldukları sanatla terapi programının sonucunda öğrencilerin depresyon ve anksiyete düzeylerinde belirgin bir azalma olduğu bulgularıyla” paraleldir.Çam ve Altınköprü (2013)“ Üniversite öğrencilerinde müziğin ruhsal duruma ve stresle başa çıkma tarzları üzerine etkisini inceledikleri araştırmalarında müzik dinlemenin üniversite öğrencilerinin stres ile başa çıkma tarzını olumlu yönde etkilediği bulgusunu” bulmuşlardır. Cevasco ve Kenney (2005) “madde bağımlısı kadın hastaların depresyon, stres, endişe ve öfke düzeyine müziğin etkisini inceledikleri araştırmada; ayakta tedavi gören 10 kadın hastaya, haftada iki kez olmak üzere altı hafta, hareket, müzik ve ritim içeren aktivite seansları uygulanmıştır. Her uygulama öncesinde ve sonrasında stres, endişe, öfke ve depresyon seviyeleri ölçölerek takip

edilmiş ve müzik seanslarının madde bağımlısı kadın hastalarda, stres, endişe, öfke ve depresyon seviyelerini azalttığı bulgusunu bulmuşlardır.”

“Günümüzde sanat terapisi yeni olmamakla birlikte özellikle çağdaş eğitimde bireyin genel gelişiminde son derece belirleyici önemli bir faktör olarak karşımıza çıkar”(Artut,2001:215). Case ve Dalley (2014)'de “sanatla terapi; ruh sağlığı ve herhangi bir sanat alanında eğitimini tamamlamış bir uzman eşliğinde kişilerde bir gelişmeye neden olmak, bedensel ve ruhsal problemleri azaltmak, motivasyonu arttırmak, stres yaratan etkenler ile baş edebilmelerine yardımcı olmak üzere çeşitli sanat malzemelerinin kullanılması olarak tanımlanmaktadır.”

Graham (1994)'de “sanatın insan üzerinde akıla, bedene ve ruha aynı zamanda ulaşabilme özelliği belirtmekte ve sanatsal etkinliklerin özellikle gençlerin kendilerini güvende ve daha rahat hissetmelerini sağlayacak bir ortam oluşturarak onların terapötik sürece katılımlarını güçlendirdiğini ifade etmektedir.”

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Anabilim Dalı ve Bölüm Türüne Göre stresle başa çıkma tarzları ölçeğinin alt boyutlarından Kendine Güvenli Yaklaşım Puanlarına bakıldığında Resim-İş Eğitimi ve Müzik Eğitimi alan Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin “Kendine Güvenli Yaklaşım” ortalamalarının diğer Anabilim dalı ve Bölüm türlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Sanatın bireyi tüm yönleriyle desteklediğini, bireyin kendine güveni üzerinde olumlu yönde etkisi olduğu saptanmıştır. Sanat, bireylerin stresle karşılaştıkları durumlarda kendine güvenli yaklaşım tarzı sergileyerek stres anının üstesinden gelmesini sağlamaktadır.

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Anabilim Dalı ve Bölüm Türüne Göre İyimser Yaklaşım Puanlarına bakıldığında Resim-İş Eğitimi ve Müzik Eğitimi, alan Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin “İyimser Yaklaşım” ortalamalarının diğer Anabilim dalı ve Bölüm türlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Çam ve Altınköprü (2013)“Üniversite öğrencilerinde müziğin ruhsal duruma ve stresle başa çıkma tarzları üzerine etkisini inceledikleri araştırmalarında çalışmamız ile paralel olarak strese ve stres ile başa çıkmada müziğin çaresiz yaklaşımı azalttığı ve iyimser yaklaşımı artırarak olumlu etkisi olduğu bulgularıyla desteklenmiştir.”

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Anabilim Dalı ve Bölüm Türüne Göre;Sosyal Desteğe Başvurma Puanlarına bakıldığında Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerinin “Sosyal Desteğe Başvurma” ortalamalarının diğer Anabilim dalı ve Bölüm türlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.Boyun Eğici Yaklaşım Puanlarına bakıldığında Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin “Boyun Eğici Yaklaşım” ortalamalarının diğer Anabilim dalı ve Bölüm türlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.Literatürde konuya ilişkin çalışmaların sınırlı sayıda olduğundan araştırma bulgularına benzer bulgularında sınırlı kaldığı görülmektedir.

Araştırma sonucunda, Resim-İş Eğitimi ve Müzik Eğitimi, alan Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin stresle başa çıkma düzeyleri puanlarının yüksek olduğu sonucunun

ışığında; Eğitim fakültesi öğrencilerinin sanat ilgisi düzeylerinin stresle başa çıkma tarzları üzerinde etkili olduğu saptanmıştır. Sanatın stresle başa çıkma tarzını olumlu yönde etkilediğini, sanatla uğraşan Eğitim fakültesi öğrencilerinin stresle başa çıkma düzeylerinin daha yüksek olduğunu, Eğitim fakültesi öğrencilerinin sanat ilgisi ve stresle başa çıkma tarzları puanları arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı ilişki olması sonucundan ulaşılmıştır. Bunlar paralel olarak sanatla uğraşan öğrencilerin strese maruz kaldığı durumlarda kendine güvenli yaklaşım ve iyimser yaklaşımlı tutum geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

1. Araştırmada Eğitim fakültesi öğrencilerinin stresle başa çıkma tarzları ölçeğindeki puanların Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerinde yüksek çıkması sebebiyle, olumlu etkileri olan sanat etkinliklerinin diğer Anabilim dalı ve bölüm öğrencilerinin de faydalanacağı mekanların oluşturulması sağlanmalıdır.

2. Stresle başa çıkma tarzları ölçeğinin alt boyutlarından, kendine güvenli yaklaşım ve iyimser yaklaşımın, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı öğrencilerinde anlamlı şekilde yüksek çıkması sebebiyle, sosyal yaşamda stresle başa çıkma sorunu yaşayan kişilere sanat aktiviteleri yardımcı olabilir.

KAYNAKÇA

- Artut, K.(2007). Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemi.(5.Baskı).Ankara:Anı Yayıncılık.
- Artut, K.(2001). Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Akpınar B.(2013).Öğretmen Adaylarının Stres Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 21, 229-241
- Baltaş, Z. ve Baltaş, A. (2014). Stres ve Başa Çıkma Yolları (31. baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (Cilt 8 Baskı). Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. Çokluk, Ö., Köklü, N. (2010) '*Sosyal Bilimler İçin İstatistik*' 6. Baskı, Ankara: Pegem A Yayınevi.
- Case, C., ve Dalley, T. (2014). The handbook of art therapy. Routledge.
- Cevasco AM, Kenney R. (2005). "Comparison of movement-to-music, rhythmactivities, and competitive games on depression, stress, anxiety, and anger of females in substance abuse rehabilitation". J Music Ther. Spring.
- Çeşit, C.(2011).Sanat Eğitimi Alan Ve Almayan Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri İle Benlik Saygı Düzeylerinin İncelenmesi.Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi,Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Çam O. ve AltınKöprü H.(2013).Üniversite Öğrencilerinde Müziğin Ruhsal Duruma ve Stresle Başa Çıkma Tarzları Üzerine Etkisi. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi / 2013-2 (Temmuz-Aralık) (Kıbrıs Özel Sayısı-II)*, s.262-272

- Demir V, Yıldırım B. (2017). Sanatla Terapi Programının Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerin Depresyon, Anksiyete ve Stres Belirti Düzeylerine Etkililiği. Ege Eğitim Dergisi; (18), 1, 311-344.
- Graham, J. (1994). The art of emotionallydisturbedadolescents: Designing a drawing program toaddressviolentimagery. AmericanJournal of Art Therapy, 32(4), 115-122.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 24 Baskı.
- Lazarus, R. S.,&Folkman, S. (1984). Stress, Appraisal, andCoping, New York: Springer.
- Luthans, F.(1995). Organizational Behavior. (7. B.) İstanbul: Literatür Yayınları.
- San, İ. (1985). Sanat ve Eğitim. Ankara: Ankara Üniversitesi Basım evi.
- Şahin, N. ve Durak A.(1995). Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği: Üniversite Öğrencileri İçin Uyarlanması. Türk Psikoloji Dergisi.(34),56-73.
- Tan, S.(2006).Ergenlerde Stresle Başa Çıkma Tarzlarının Atılganlık Düzeyi Ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi.Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Taşkesen, S. (2014). Lise Öğrencilerinin Kişilik Tipleri ile Sanata Olan İlgileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.*
- Taşkesen, S.(2014). Lise Öğrencilerinin Kişilik Tipleri İle Sanata Olan İlgileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Ankara.
- Taşkesen, O.(2014) Developinginterest in arts cale and determining the relation between personality type of teacher can didates and their interest in art, Educational Researchand Reviwers, 9(8). 216-226. DOI:10.5897/ERR 2014.1741
- Yurtsever, H.(2009). Kişilik Özelliklerinin Stres Düzeyine Etkisi Ve Stresle Başa Çıkma Yolları: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma.Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,İzmir.